Co-funded by the
European Union

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

Тези доповідей
учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Миколаїв, 9 грудня 2024 року)

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» НААН УКРАЇНИ (УКРАЇНА)
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА (УКРАЇНА)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК-ВИЩА ШКОЛА УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРАЦІЇ В ОПОЛЕ (ПОЛЬЩА)
ОПОЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ(ПОЛЬЩА)
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ (МОЛДОВА)
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ (ГРУЗІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (УКРАЇНА)
ШЕВЧЕНКІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА (УКРАЇНА)
ПІВДЕННО-СХІДНЕ МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В ОДЕСЬКІЙ, МИКОЛАЇВСЬКІЙ, ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ, АВТОНОМНІЙ РЕСПУБЛІЦІ КРИМ ТА М. СЕВАСТОПОЛІ (УКРАЇНА)
МИКОЛАЇВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (УКРАЇНА)
КУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ «АГЕНЦІЯ РОЗВИТКУ МИКОЛАЄВА»
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА» (УКРАЇНА)
ЗВО «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ДЗ«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА» (УКРАЇНА)

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

Тези доповідей

учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції

9 грудня 2024 року

м. Миколаїв

2024

MYKOLAIV NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY (UKRAINE)
NATIONAL SCIENTIFIC CENTER «INSTITUTE OF AGRARIAN ECONOMICS» NAAS OF UKRAINE
(UKRAINE)
TARAS SHEVCHENKO KYIV NATIONAL UNIVERSITY OF **KYIV**
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION AND CIVIL SERVICE(UKRAINE)
ACADEMY OF APPLIED SCIENCES-HIGH SCHOOL OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION IN OPOL (POLAND)
UNIVERSITY OF OPOLE (POLAND)
MOLDOVA TECHNICAL UNIVERSITY (MOLDOVA)
BATUMI SHOTA RUSTAVELI STATE UNIVERSITY (GEORGIA)
DEPARTMENT OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF MYKOLAIV CITY COUNCIL (UKRAINE)
SHEVCHENKIV VILLAGE COUNCIL (UKRAINE)
SOUTH-EASTERN INTERREGIONAL OFFICE OF THE NATIONAL AGENCY OF UKRAINE ON CIVIL SERVICE ISSUES IN ODESA, MYKOLAIV, KHERSON OBLASTS, THE AUTONOMOUS REPUBLIC OF CRIMEA AND THE CITY OF SEVASTOPOL (UKRAINE)
CENTER FOR PROFESSIONAL DEVELOPMENT (UKRAINE)
KU OF MYKOLAIV CITY COUNCIL «MYKOLAIV DEVELOPMENT AGENCY»
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY (UKRAINE)
HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION «PODILLIA STATE UNIVERSITY» (UKRAINE)
STATE INSTITUTION «LUHANSK TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY» (UKRAINE)

DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES: LEGAL, ECONOMIC AND SOCIAL ASPECTS

Abstracts of reports

of the participants of the IV International scientific-practical conference

December 9, 2024

Mykolaiv

2024

УДК 35.073.5:34:316.334.2
Р64

Друкується за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету (протокол № 6 від 10.12.2024 р.).

Редакційна колегія:

Головний редактор:

В. С. Шебанін – д-р техн. наук, професор, академік НААН

Заступники головного редактора:

І.В. Гончаренко – д-р екон. наук, професор
А. В. Ключник – д-р екон. наук, професор
О.В.Шебаніна– д-р екон. наук, професор
Відповідальний секретар: Н. В. Потриваєва – д-р екон. наук, професор

Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 9 грудня 2024 р., Миколаїв – Миколаїв: МНАУ, 2024. – 475 с.

ISBN 978-617-7149-84-1

У збірнику представлено виклад доповідей і повідомлень, поданих на IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти». Збірник містить тези доповідей, подані на 10 секцій: 1. Розвиток інституційної спроможності органів місцевого самоврядування. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування.; 2. Побудова європейської моделі сільськогосподарського землекористування в інтересах сталого розвитку 3. Впровадження механізмів ефективного використання фінансових, земельних, майнових та інших ресурсів громад.; 4. Інновінг безпеко орієнтованого управління розвитком громад; 5. Підприємницька та міжнародна діяльність територіальних громад, їх транскордонне, міжмуніципальн співробітництво, державно-приватне партнерство; 6. Стратегічні орієнтири комплексного відновлення територіальних громад та розвитку їх цифрової трансформації; 7. Молодіжна політика та залучення молоді в громадах; 8. Соціальна і психологічна робота в громаді; 9. Збереження національної ідентичності та культурної спадщини в територіальних громадах; 10.Правове, освітнє, наукове та інформаційне забезпечення розвитку територіальних громад.

Результати можуть бути використані для подальших досліджень, формування нових наукових ідей.

Для науковців, аспірантів, здобувачів вищої освіти ЗВО та науково-дослідних установ, представників органів державного і місцевого самоврядування, а також осіб, які цікавляться проблемами розвитку територіальних громад.

Видається мовою оригіналу в авторській редакції. Відповідальність за зміст наукової праці несе автор. Редакція може не поділяти думку авторів.

УДК 35.073.5:34:316.334.2

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ. ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.	**18**
Akimova K. M. Удосконалення механізмів реалізації комунікативної взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю	**18**
Albeshchenko O. S. Розвиток туристично-готельного підприємництва на засадах взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування	**21**
Hryniv V. M. Формування категорії вартості у економічних відносинах	**23**
Lehin O. V. Роль громадських організацій у розвитку інституційної спроможності органів місцевого самоврядування	**26**
Lisyanska Y.V. Управління персоналом у системі менеджменту публічної організації	**29**
Radionova O. N. Еволюція уявлення про демократію участі	**31**
Slavko A.S. Гарантії права на місцеве самоврядування: міжнародні та європейські стандарти	**34**
Sokolyuk-Orel D. A. Вдосконалення форм взаємодії органів місцевого самоврядування з населення	**39**
Syvorotka N. M. Взаємодія органів місцевого самоврядування та органів державної влади: напрями та форми	**41**
СЕКЦІЯ 2. ПОБУДОВА ЕВРОПЕЙСЬКОЇ МОДЕЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В ІНТЕРЕСАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	**45**
Barbalat A.F. Трансформація агропродовольчого ринку в контексті адаптації до стандарртів в ЄС	**45**
Burkovska A. I. Sustainable land use optimization based on the european union experience	**50**
Husenko A. Правові аспекти впровадження європейських стандартів землекористування в Україні	**53**
Kliuchnyk A., Kryvko O. Екосистемний підхід в управлінні землекористуванням: досвід європейських країн та перспективи для України	**55**
Kramarchuk M.V. Європейський досвід сталого землекористування	**58**
Livandovska O. Європейський досвід сільськогосподарського землекористування для відновлення територій в Україні	**63**
Onopriichuk D.O., Burkovska A. I. The transformation of land relationships in Ukraine in the context of european integration	**66**
Shapovalov B. Yu. Забезпечення доступу до землі для малих фермерських господарств в Європейському Союзі: проблеми та можливості	**69**
Shebanin V., Kormyshkina I. Європейська модель сільськогосподарського землекористування як інструмент комплексного відновлення територіальних громад України	**72**

Shebanina O., Reshetilov H. Вплив аграрних субсидій ЄС на екологічну сталість сільськогосподарського землекористування	**75**
Tytskyi B. Yu. Порівняння ефективності органічного землеробства у європейських країнах	**78**
СЕКЦІЯ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ, ЗЕМЕЛЬНИХ, МАЙНОВИХ ТА ІНШИХ РЕСУРСІВ ГРОМАД.	**81**
Chvertko L. A. Проблеми реалізації та розвитку трудового потенціалу ВПО в приймаючих громадах	**81**
Fedorenko T. Інструменти фінансування місцевого економічного розвитку у Великій Британії	**84**
Gvozdej N. Особливості фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування	**87**
Harazha M. U. Удосконалення принципів хеджування підприємницьких ризиків	**90**
Khylko I. I., Zernytska K. O. Оптимізація розподілу фінансових ресурсів громад на основі математичного моделювання	**93**
Klynovyi D.V., Petrovska I. O. Інституціонально-просторова модель реконструктивного розвитку територіальних утворень	**96**
Kulish I. State policy in the field of natural resources protection: water	**98**
Kupchyshyna O., Koshmila V. Фінансові ресурси громад у воєнний період	**101**
Lysyi Yu., Dushenkivska V. Conceptual and methodological approaches to improving the quality of banks' loan portfolios	**103**
Matsola M., Klusa S. Удосконалення методів управління і форм організації збутової діяльності в агропідприємництві: детальний аналіз	**106**
Matsola M. M., Koliedina K. O. Управління фінансовим забезпеченням розвитку територіальних громад в умовах децентралізації	**109**
Matsola M., Marusiak V. Роль бренду в сучасному бізнесі: ключовий фактор успіху	**112**
Pylypiv N., Marusiak V. Управління інноваційними процесами на суб'єкті малого підприємництва: виклики та перспективи	**114**
Radionov V. S. Mechanism of public-private partnership for waste management	**116**
Rotaru O. N. The real estate market in the republic of moldova: development opportunities and risks	**120**
Shyshpanova N. Управління трудовими ресурсами публічної сфери регіону в умовах воєнних ризиків	**123**
Sydor H. V., Savkiv U. S., Burdeniuk S. V. Оцінювання доходів бюджетів об'єднаних територіальних громад	**126**
Sydoruk D. Сучасні підходи до системи управління трудовими ресурсами	**128**
Tsizhma Y., Polutranko M. Розробка програми підвищення конкурентоспроможності на суб'єкті господарювання у сфері підприємництва	**131**

СЕКЦІЯ 3
ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ, ЗЕМЕЛЬНИХ, МАЙНОВИХ ТА ІНШИХ РЕСУРСІВ ГРОМАД

Chvertko L. A.

candidate of economic sciences, associate professor, department of finance, accounting and economic Security Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Ukraine

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВПО В ПРИЙМАЮЧИХ ГРОМАДАХ

PROBLEMS OF REALIZATION AND DEVELOPMENT OF LABOUR POTENTIAL OF IDPS IN HOST COMMUNITIES

Сучасний соціально-економічний розвиток регіонів України на тлі російської воєнної агресії характеризується глибокими зрушеннями у використанні трудового потенціалу. Це вимагає пошуку нових підходів до узгодженого розв’язання проблем зайнятості населення, задоволення потреб економіки в робочій силі з урахуванням її кількості та якості.

Трудовий потенціал, на нашу думку, це сукупність демографічних, соціальних і духовних характеристик та якостей трудоактивного населення, що склалися в даному суспільстві, які реалізуються або можуть бути реалізовані в умовах досягнутого рівня розвитку продуктивних сил, науково-технічного прогресу та системи відносин, пов’язаних з участю в процесі праці та громадської діяльності [1]. Відповідно, головною детермінантою формування та використання трудового потенціалу є зайнятість, а специфіка його відтворення в кінцевому підсумку жорстко визначається економічною кон’юнктурою.

Наразі ситуація у сфері зайнятості в країні характеризується низкою негативних тенденцій, зумовлених тимчасовою окупацією окремих регіонів, зниженням економічної активності суб’єктів господарювання, масовою зовнішньою міграцією населення, зростанням кількості внутрішньо переміщених осіб (ВПО), що сягнула 4,9 млн осіб, майже три чверті з яких (3,6 млн) – це люди, які переїхали (або повторно переїхали) після 24 лютого 2022 р.

З початком повномасштабної агресії український ринок праці втратив близько третини своїх працівників. Зокрема, за оцінками МОП, у першому півріччі 2022 р. роботу втратили 4,8 млн українців, тоді як на початку 2021 р. кількість безробітних становила 1,5 млн. Однак стабілізація ситуації на фронті, звільнення окупованих територій України та надходження міжнародної допомоги сприяли поліпшенню ситуації на ринку праці. Рівень безробіття на кінець 2022 р. становив 21,1%, а тенденція до його зниження продовжилася й надалі: у 2023 р. – до 18,2%. Очікується, що у 2024 році рівень безробіття досягне 14,2% через зростання попиту на робочу силу в умовах обмеженої пропозиції.

Водночас середні значення показників безробіття та зайнятості лише частково відображають реальну картину забезпечення населення робочими місцями в умовах воєнного стану. Оцінка ситуації на регіональних ринках праці свідчить про значні відмінності у сфері зайнятості залежно від географічного розташування окремих територій та їхньої віддаленості від лінії зіткнення. Зокрема, значна частка скорочення зайнятості за цей період припала на промислово розвинені регіони, а зниження рівня безробіття на регіональних ринках праці часто визначається зростанням кількості працевлаштованих ВПО.

Продовження бойових дій на території країни та подальша окупація агресором українських земель спричиняють невизначеність щодо тривалості перебування ВПО у місцях тимчасового проживання. Це зумовлює необхідність застосування активних заходів для забезпечення реалізації та розвитку їхнього трудового потенціалу. Оскільки ринок праці приймаючих громад не в змозі забезпечити зайнятість значної кількості переміщених осіб, держава шукає додаткові можливості для їх працевлаштування: лише за січень-жовтень 2024 р., за даними Державної служби зайнятості України, майже 6 тис. ВПО пройшли професійне навчання, понад 4,5 тис. отримали ваучери на навчання, а понад 35 тис. ВПО були працевлаштовані. На рис. 1 показано кількість працевлаштованих ВПО за регіонами України.